

Suėjimas į Nojaus laivą

Pr 7:1. Tuomet VIEŠPATS tarė Nojui: „Eik į arką su visa savo šeima, nes iš šios kartos tik tave vieną radau teisų savo akivaizdoje.

Tai buvo Dievo nurodymas Nojui, o kartu - paskutinis perspėjimas visiems, raginimas nusidėjusiam pasauliui atsiversti.

Kai laivas buvo pastatytas, Nojus gauna iš Dievo naują apreiškimą (Pr 7:1-4).

Čia aprašomas teismas pirmojo pasaulio, kurį Nojus teisia ir savo tikėjimu į Dievą tampa teismo paveldėtoju:

Dėl tikėjimo gavęs apreiškimą apie tuo metu nematomus dalykus, Nojus su baime pasistatė arką savo šeimynai išgelbėti; tikėdamas jis pasmerkė pasaulį ir paveldėjo tikėjimo teismą. (Žyd 11:7)

Dievas Nojų teisia ir jį išteisina, randa jį teisų ne tik išoriškai ir atžvilgiu kitų žmonių, tačiau ir prieš patį Dievą vidujai ir iš tikro, todėl iškilmingai jam pareiškia, jog tik vienintelį jį rado teisų. Kadangi Nojų Dievas randa tarp jo amžininkų vienintelį teisų, todėl jis ir tampa jų teisėju, savo pavyzdžiu, teismu ir išgelbėjimu teisiančiu netikinčiuosius.

Pirmu savo atėjimu į pasaulį Viešpats Jėzus Kristus tapo kitu Nojumi. Jis, kaip ir anas, skelbė būsimą teismą sugedusiems žmonėms, o taip pat ir tikinčiųjų išgelbėjimą iš amžinojo prakeikimo tvano, sukūrė ne rankų darbo arką – savo naująją Bažnyčią.

Nojui ir jo artimiesiems tvano metu išsigelbėjimas buvo arka. Mums, pasaulį tvindančiuose paklydimų ir iškrypimo vandenyse, gelbstinti priebėga yra Bažnyčia. Arkoje buvo tik Nojaus šeima: tik priklausantys Jėzaus Kristaus šeimai sudaro Bažnyčią. Kas nebuvo arkoje, tas žuvo: nėra išgelbėjimo šalia Bažnyčios.

Arkoje viskas buvo sutvarkyta pagal Dievo nurodymus, kad niekas iš gyvų būtybių nežūtų potvynio metu: Bažnyčioje nuostabiai viskuo pasirūpinta, kad kiekvienas, kas tik nori būti išgelbėtas, galėtų priimti ramybės ir amžinos šlovės dovaną. Joje yra sakramentai – neišsenkantys malonės šaltiniai visiems gyvenimo atvejams. Joje yra Dievo žodžio duona, kuri atverčia nusidėjėlių stiprina silpnąjį, pastiprina teisųjį. Joje yra švelnus Motinos rūpestis, kuri nuolat meldžiasi už savo vaikus nuo jų atgimimo ir krikšto Jėzuje Kristuje momento.

Arka yra ir kryžiaus simbolis. „Žmogau! – šaukia Šv. Augustinas. – Dangus – tavo tėvynė. Jis yra vienintelis dalykas, kurio turi siekti. Tačiau tarp dangaus ir tavęs yra gyvenimo jūra, kurioje siaučia pavojingos audros ir slepiasi povandeniniai akmenys. Tu neturėjai nieko, kas padėtų išsilaikyti paviršiuje šių gilių vandenių, nuolat pasiruošusių tave praryti. Ir štai – atėjo pas tave Gelbėtojas tam, kad tave parvestų į tavo tėvynę, ir pats pasidarė keliu, kuriuo tu turi eiti: „Aš esu kelias“. Keliu per jūrą gali būti tik medis, kuris laikosi virš vandens ir priešinasi audroms: tas medis yra kryžiaus medis. Iš šio medžio ir padaryta arka, šis šventas laivas, gelbėjantis sielas. Tau sunku įeiti į šią arką? Tu gėdiniesi Sūnaus jėzaus Kristaus kryžiaus, jo pažeminimo medžio, kuris vienintelis gali išgydyti mus iš pavojingos puikybės žaizdos? Tu gėdiniesi šio medžio, kuris išsmaluoja besipuikuojančius ir juos išgelbsti, padarydamas juos nusizeminusiais? Beproti! Nedėkingasis! Tau reikia perplaukti jūrą, o tu bjauriesi medžiu, jį niekini!“

Atskyrimas ir išsaugojimas šio „likučio“ yra Dievo savo išrinktųjų išgelbėjimo Viešpaties dieną provaizdis:

„Jo rankoje vėtyklė, ir jis išvalys savo kluoną. Kviečius surinks į klėtį, o pelus sudegins neužgesinama ugnimi“. (Mt 3:12)

„Jis pasiūs savo angelus, kurie skardžiais trimitų garsais surinks jo išrinktuosius iš visų keturių šalių, nuo vieno dangaus pakraščio iki kito“. (Mt 24:31)

„Eik į arką su visa savo šeima”. Apie Nojaus šeimos narių teisumą nėra nieko pasakyta. Dar daugiau, Chamas pasielgia toli gražu ne kaip teisus žmogus:

Hamas, Kanaano tėvas, pamatė savo tėvo nuogumą ir papasakojo savo dviem broliams lauke. (Pr 9:22)

Tačiau Dievas laimina šią šeimą dėl Nojaus teismo.

Pagal padavimą, Nojus į arką dar atnešė ir Adomo palaikus, kad jo maldos padėtų potvynio metu. Taip pat manoma, jog Nojaus šeima su savimi pasiėmė ir anksčiau užrašytus raštus.

Pr7:2-3. Paimk su savimi po septynias poras visų švariųjų gyvulių, patinus ir pateles, o visų nešvariųjų gyvulių po vieną porą, patiną ir patelę. Taip pat po septynias poras padangių paukščių, patinus ir pateles, kad išliktų jų rūšis gyva visoje žemėje.

Čia pirmą kartą Biblijoje užsimenama apie švarius ir nešvarius gyvūnus, tačiau nekalbama apie tai, kokie priklauso kiekvienai iš šių grupių. Tikslus priskyrimas gyvūnų švariųjų ir nešvariųjų grupėms buvo duotas vėlesniais laikais, Mozės įstatyme, tačiau toks skirstymas praktikoje egzistavo ir anksčiau, kaip matome iš šio pavyzdžio - siekė tvano laikus.

Dievas visus gyvūnus sukūrė gerus (Pr 1:31). Žmonių nuodėmė padarė žmogaus prigimtį sugadintą, kad vieni gyvūnai jiems tapo švarūs, kiti – nešvarūs. Juk vieni žmonės vengia tam tikrų dalykų, kurie jiems atrodo esantys blogi, kai kitiems tie patys dalykai atrodo esantys geri. Igitas teisingo žmogaus žinojimas mokė jų, kokie gyvūnai yra tinkami maistui, o kurie netinkami.

Švarūs ir nešvarūs gyvūnai kartu buvo arkoje. Tačiau jų aukos dūmai nebuvo vienodai malonūs Dievui. Nes po tvano Nojus aukojo Dievui tik švarius gyvūnus. Todėl tokių buvo paimta ne kiekvienos rūšies po porą, o po septynias poras, kad jų reikėjo aukojimui ir maistui. Mat po tvano išlikusiems žmonėms Dievas ruošėsi suteikti leidimą valgyti gyvūnų mėsą. Spėjama, jog viena iš priežasčių, kad mėsa maistui tapo reikalinga po to, kai Dievui atidarius dangaus angas tvano vandenims plūsti, pasikeitė atmosfera žemės planetoje.

Gali būti, jog švarių gyvūnų buvo į arką priimta septynis kartus daugiau dar ir dėl to, kad norėta juos labiau apsaugoti, kad po tvano labiau jie išplistų ir jų būtų daugiau. Be to, Dievas žinojo, jog Nojus jaus jam dėkingumą už jo ir jo artimųjų žmonių išgelbėjimą ir norės jam aukoti švarią ir dosnią auką.

Kai kurie komentatoriai aiškina, jog šiais žodžiais norima pasakyti, jog Bažnyčioje pasirodys ir nešvarūs asmenys ne dėl tikėjimo mokslo sugadinimo ir ne dėl disciplinos susilpnėjimo, o dėl Bažnyčioje vyraujančio pakantumo. Nes nešvarūs gyvūnai suėjo į arką ne pro kur kam patiko, o, kartu su švariaisiais, visi pro tą patį statytojų padarytą praėjimą.

Pr7:4. Juk už septyneto dienų siūsiu žemėn lietu keturiasdešimt dienų bei keturiasdešimt naktų ir visus gyvūnus, kuriuos padariau, nušluosiu nuo žemės veido“.

Paskutinė savaitė buvo skirta, akivaizdu, žmonių ir gyvūnų patalpinimui arkoje. Užsiminimas apie septynias dienas šioje ir kitose su tvanu susijusiose Biblijos vietose gali mums byloti apie tai, jog septynių dienų savaitės ciklas egzistavo anais senais laikais:

Po septynių dienų žemė aptvino vandenimis. (Pr 7:10)

Tuomet jis palaukė kitas septynias dienas ir vėl išleido balandį. Šį kartą tasai pas jį nebesugrįžo. (Pr 8:12)

Skaičius ‘keturiasdešimt’ Biblijoje reiškia laiko pilnatvę. Tai matome iš Mozės, Jonos, Elijo ir Jėzaus Kristaus gyvenimo:

Mozė įėjo į debesį ir užlipo ant kalno. Ant kalno Mozė išbuvo keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų. (Iš 24:18)

Jona pradėjo kelionę per miestą. Eidamas pirmos dienos kelią, jis skelbė: „Dar keturiasdešimt dienų, ir Ninevė bus sunaikinta!“ (Jn 3:4)

Atsikėles pavalgė ir atsigėrė. Tuo maistu pasistiprinęs, jis ėjo keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų iki pat Dievo kalno Horebo. (1 Kar 19:8)

Išpasninkavęs keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų, jis buvo labai alkanas. (Mt 4:2)

Po savo kančios jis pateikė jiems daugelį įrodymų, kad yra gyvas, per keturiasdešimt dienų jiems rodydamasis ir aiškindamas apie Dievo karalystę. (Apd 1:3)

Skaičius ‘keturiasdešimt’ – vienas švenčiausiu skaičių Biblijoje. Daugelyje jos vietų šis skaičius simbolizuoja gundymo ir apsivalymo skaičių:

Jis išbuvo ten su VIEŠPAČIU keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų, nevalgydamas nei duonos, negerdamas nei vandens. Jis užrašė ant lentelių Sandoros žodžius – Dešimt įsakymų. (Iš 34:28)

Jūsų vaikai klajos po dykumą keturiasdešimt metų ir kentės dėl jūsų neištikimumo, kol jūs visi lig vieno atsigulsite negyvi dykumoje. (Sk 14:33)

Tada gulėjau kniūbsčias prieš VIEŠPATĮ keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų, kaip anksčiau, nevalgydamas duonos ir negerdamas vandens, dėl sunkios jūsų nuodėmės, kuria buvote nusidėję, darydami, kas yra nedora VIEŠPATIES akyse, ir jį pykdydami. (Įst 9:18)

Keturiasdešimt kirčių galima jam duoti, bet ne daugiau; kitaip, davus daugiau kirčių negu tiek, tavo artimas bus pažemintas tavo akyse. (Įst 25:3)

Kai ją būsi atlikęs, gulkis antrą kart, bet ant dešiniojo šono, ir keši bausmę už Judo namus. Skiriu tau keturiasdešimties dienų trukmę, – po vieną dieną už kiekvienus metus. (Ez 4:6)

Paskui Jėzus buvo Dvasios nuvestas į dykumą, kad ten būtų velnio gundomas. Išpasninkavęs keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų, jis buvo labai alkanas. (Mt 4:1-2)

Čia minimas keturiasdešimties dienų laikotarpis yra potvynio pradžia, o ne visas potvynio laikas. Ar nebuvo tos tvano pradžios dienos paskutine Dievo kantrybės dovana tiems nusidėjėliams, kurie matydami savo užsitarnautą bausmę, panašiai kaip nusidėjėlis ant kryžiaus, galėtų pajusti savo kaltę ir šauktųsi Dievo gailestingumo?

Todėl ir buvo paskelbta Evangelija net mirusiems, kad jie, nors ir nuteisti kūne kaip žmonės, gyventų dvasia kaip Dievas. (1 Pt 4:6)

Kada Ninevės gyventojai užgirdo, kad po keturiasdešimt dienų ji bus sunaikinta, jie, skirtingai nuo Nojaus amžininkų, užgirdo šiuos žodžius ir ėmė atgailauti už savo nuodėmes, vylėsi Dievo pasigailėjimo:

Jona pradėjo kelionę per miestą. Eidamas pirmos dienos kelią, jis skelbė: „Dar keturiasdešimt dienų, ir Ninevė bus sunaikinta!“ Ninevės žmonės patikėjo Dievu, paskelbė pasninką ir visi, dideli bei maži, apsivilko ašutine. (Jn 3:4-5)

Žmonės ir gyvuliai bus apvilkti ašutine, – visu balsu tėsiaukia VIEŠPATIES. Visi tesigrėžia nuo savo nedorų kelių ir nuo smurto. Kas žino? Rasi Dievas pasigailės ir atleis, rasi sulaikys savo degantį įniršį, ir mes nežūsime“. Kai Dievas pamatė, ką jie padarė ir kaip jie nusigrėžė nuo savo nedorų kelių, Dievas pasigailėjo ir nenubaudė nelaimė, kuria buvo jiems grasinęs. To jis nebepadarė. (Jn 3:8-10)

Nojaus amžininkų neišgąsdino net žinia, kad jiems liko iki teisingos bausmės vykdymo tik septynios dienos.

Tų, kurių neįtikino žodžiai, galėjo būti įsitikinti reginio, kurio jie rinkosi žiūrėti. Juk tą pačią dieną apie arką ėmė rinktis įvairiausių rūšių gyvūnai, atėję net iš tolimų kraštų. Tarp plėšrūnų ir žolėdžių gyvūnų buvo taika. Tačiau jiems tai virto nuostabą keliančiu reginiu, bet netapo atsivertimo priežastimi.

Net kai visi gyvūnai ir Nojaus šeima sulipo į arką, Dievas savaitę delsė, palikdamas laivą atvirą. Gyvūnai negalvojo apie paliktas ganyklas, medžioklės plotus, tačiau žmonės nesugebėjo užmiršti ir palikti savo nedorų darbų ir pramogų.

Pr7:5. Ir Nojus taip padarė, kaip Dievas buvo jam įsakęs.

Šimtą metų Nojus dare tai, ką jam Dievas sakė.

Pr7:6. Nojus buvo šešių šimtų metų, kai atėjo tvanas ir vandenys užliejo žemę.

Toks buvo Nojaus amžius, o jo sūnums buvo po beveik šimtą metų:

Nojus buvo penkių šimtų metų, kai jam gimė Šemas, Hamas ir Jafetas. (Pr 5:32)

Pr7:7. Tuomet Nojus drauge su savo sūnumis, savo žmona ir savo sūnų žmonomis įėjo į arką išsigelbėti nuo tvano vandenu.

Arkoje buvo reikalinga tvarka. Kai kurie komentatoriai sako, jog vyrai ir moterys gyveno atskirai, skaitė šventus raštus, kad protas būtų užimtas kilniomis mintimis ir nesukiltų kūniškos aistros, kad tai, kas skirta išgelbėjimui, nevirstų pragaišties priežastimi. Jie ten ir meldėsi bei giedojo, kalbėjo naudingas kalbas.

Pr 7:8-9. Iš švairių gyvulių ir gyvulių, kurie yra nešvarūs, paukščių ir visų žemės roplių, po du, patinas ir patelė, įėjo į arką drauge su Nojumi, kaip Dievas buvo Nojui įsakęs.

Gyvūnai vieni kitų negaudė, neėdė. Šalia teisingo Nojaus, kaip ir šalia teisingo Adomo, jie buvo ramūs ir klusnūs. Gamtos dėsniai ima veikti kitaip ten, kur yra teisingas žmogus, darantis tai, ką jam įsako Dievas.

Pr 7:10. Po septynių dienų žemė aptvino vandenimis.

Dievas sutrumpino žadėtąjį atsivertimo laiką nuo šimto dvidešimties metų iki šimto. Tačiau vietoje tų dvidešimties metų pridėjo daug svarbesnę savaitę, nes jos metu žmonės matė daug perspėjančių ženklų. Mat jeigu matydami šiuos ženklus žmonės neatsivertė, tai jie būtų neatsivertę ir per tuos ramius dvidešimt metų. Sutrumpindamas atsivertimo laiką tuo pačiu Dievas apsaugojo žmones nuo dar didesnio skaičiaus nusikaltimų.

Tvano pradžia ir jo augimas

Pr 7:11. Šešišimtaisiais Nojaus gyvenimo metais, antrą mėnesį, septynioliktą mėnesio dieną, – tą dieną prasiveržė visi didžiosios bedugnės šaltiniai ir atsivėrė visi dangaus skliauto šliužų vartai.

Pradžios knygos autorius nurodo dienos tikslumu potvynio prasidėjimo momentą, kad pasakojimu pavyktų labiau įtikinti būsimų kartų žmones ir pavaizduoti įvykį tokį baisų, koks jis ir buvo.

Nojui buvo šeši šimtai metų potvynio išsiliejimo metu. Taigi, Dievas davė žmonijai tik šimtą metų ir septynias dienas, o ne šimtą dvidešimt metų atsivertimui iš nuodėmių, kaip buvo anksčiau numatęs. Nes žmonės pasidarė nevertais ilgesnio laiko, jie neigijo motyvacijos keistis ir gerąją pusę net ir matydami arką ir į ją stebėtinu būdu sueinančius gyvūnus. Žmonių elgesys tokiomis aplinkybėmis rodė, jog jie nenori atsiversti.

Žodžiai „tą dieną prasiveržė visi didžiosios bedugnės šaltiniai“ primena pirmą pradžią chaosą (Pr 1:2), tačiau iš esmės nuo jo skiriasi. Čia nėra bedugnę gaubiančios tamsos, tvano vandenys nepaverčia žemės į chaosą, jų veikimas apribotas ir tikslingas. Šiais žodžiais matyt norima pasakyti apie prasiveržusius į paviršių didžiuliais kiekiais vandenį iš požeminių šaltinių. Šis procesas galėjo būti iššauktas vulkaninės kilmės jėgų. Bausdamas žmones už nenorą vaduotis iš nuodėmės, Dievas nutarė gražinti vandenį ten, kur jie buvo iki trečios pasaulio kūrimo dienos, kuomet iš po vandens dar nesimatė žemės:

Dievas tarė: „Tebūna sutelkti vandenys po Dangumi į vieną vietą ir tepasirodo sausuma!“ Taip ir įvyko. Dievas pavadino sausumą Žeme, o vandenų telkinį Jūromis. <....> Atėjo vakaras ir išaušo rytas, trečioji diena. (Pr 1:9-10; 13)

Žodžiais „atsivėrė visi dangaus skliauto šliužų vartai“ norima pasakyti apie iš dangaus aukštybių ėmusius plūsti gausingus vandenį. Mat semitai (Adomo sūnaus Semo palikuonys) dangaus skliautą įsivaizdavo kaip žemę nuo vandens ir kitų neigiamų įtakų dengiančią tvirtą konstrukciją, panašią į palapinę arba stogą.

Kiti komentatoriai aiškina, jog žodžiais „atsivėrė visi dangaus skliauto šliužų vartai“ kalbama apie gausingus vandens debesis, iš kurių liejasi nepertraukiamu srautu vandenys, kai tik panaikinamos juos sulaikančios priežastys. Mokslininkai sako, jog ikitvaniniais laikais atmosferoje buvo daug daugiau vandens, oras buvo daug drėgnesnis, o lietus lydavo ne lašais. Anuo metu lyjimas buvo panašus į vandens srautą, besiveržiantį pro atidarytą užtvankos angą:

Atneškite visą dešimtinę į sandėlį, kad būtų maisto mano Namuose, ir taip mane išmėginkite, – kalbėjo Galybių VIEŠPATS. Aš tikrai atidarysiu jums dangaus langus ir pilte apipilsiu jus visokeriopa palaima. (Mal 3:10)

Užtat prirėkęs melsis tau kiekvienas ištikimas žmogus; nors grėsmingi vandens išsilies, jo nepasieks. Tu esi mano pastogė, – ištrauki mane iš vargo, apsupi džiugiais išganymo šūkavimais. (Ps 32:6)

Koks didelis blogis yra nuodėmė, kuri sukelia tokias pasėkmes! Jei toks siaubingas vandens tvanas buvo tuomet, tai koks bus ugnies tvanas pasaulio pabaigoje, antro Jėzaus Kristaus atėjimo metu!

Pr 7:12. Lietus pylė ant žemės keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų.

Lietus lijo be perstojo ne kažkurioje vienoje planetos vietoje, o visur. Dabarties laikais tai būtų neįmanoma dėl per menkos drėgmės koncentracijos atmosferoje. Tam reikalingas daug intensyvesnis vandens iš vandenynų, jūrų, upių ir kitų šaltinių grįžimas į atmosferą garuojant.

Kad Dievas leido vandenims tvinti keturiasdešimt dienų ir naktų, tai taip pat liudija apie Dievo didžiulę meilę žmogui. Jis laukė, kad bent kai kurie iš tvano ištiktųjų išblavės protu ir atsivers iš nuodėmės kasdien matydami vis kitų žmonių mirtį ir jos grėsmę jiems patiems. Tuos žmones Dievas galėjo paskandinti staiga, tačiau paliko jiems galimybę išsigelbėti. Nepasinaudojusiems proga nebeliko jokio pagrindo teisintis prieš Dievą, kad jie kažko nežinojo, nesuprato ar negalėjo įsivaizduoti, kad nuodėmė yra toks rimtas ir baisus dalykas.

Pr 7:13. Tą pačią dieną Nojus drauge su savo sūnumis – Šemu, Hamu ir Jafetu, su savo žmona ir trimis sūnų žmonomis įėjo į arką,

Pagal Dievo nurodymą, Nojui su šeima ir gyvūnais arkoje reikėjo būti savaitę iki prasidės tvanas. Nojus taip ir pasielgė (Pr 7:4-5): visas septynias dienas jie užsiėmė visų besigelbėjančiųjų apgyvendinimu, - staiga, per vieną dieną tai padaryti neįmanoma. Todėl žodžiai “tą pačią dieną” reiškia tvano prasidėjimą dieną, iki kurios ryto visi išgelbėjimui išrinkti žmonės ir gyvūnai jau buvo suėję į arką.

Pr 7:14. – jie ir visi visų rūšių žvėrys, visi visų rūšių galvijai, visi visų rūšių žemės ropliai ir visi visų rūšių paukščiai – visi paukščiai ir visi sparnuočiai.

14 – 16 eilutėse trumpai kartojama tai, kas dalimis buvo pasakyta anksčiau. Taip elgdamasis Pradžios knygos autorius matyti nori atkreipti skaitančiųjų dėmesį į šio fakto svarbumą ir į dieviškos meilės didumą gelbėjamiems.

Pr 7:15-16. Poros visų mariųjų, turinčių gyvybės alsavimą, įėjo į arką su Nojumi. Įėjusieji buvo visų mariųjų patinas ir patelė. Jie įėjo, kaip Dievas buvo Nojui įsakęs. Tuomet VIEŠPATS jį uždarė iš lauko.

Viešpats, kantrai ir ilgai laukęs puolusio pasaulio atsivertimo, ryžtingai visa tai baigia ir pradeda vykdyti savo bausinį nuosprendį sunaikinti pirmąjį pasaulį. Arkos duris Viešpats uždarė iš lauko, tuo užbaigdamas atsivertimui skirtą laiką, kad visa, kas gyva, žūtų, o liktų tik teisusis Nojus su šeimos nariais ir visa, kas buvo arkoje, kad jie visi būtų saugūs ir nuo vandens, ir nuo skęstančiųjų keliamos grėsmės.

Dievas pats uždarė arkos duris iš lauko, kad teisusis Nojus nematytų žūstančių žmonių, gyvūnų ir pasaulio, nes teisus žmogus tai išgyvena labai jautriai. Nojus ir taip jau kentėjo, nes tai galėjo įsivaizduoti. Teisiam žmogui norisi prieš Dievą užtarti bausmės vertus nusidėjėlius. Pavyzdžiui, Abraomas gailėjosi sugedusių Sodomos ir Gomoros gyventojų:

“Ne tavo būdas daryti tokį dalyką – žudyti teisųjį su nedorėliu ir padaryti teisųjį lygu nedorėliui! Tai ne tavo būdas! Argi tas, kuris yra visos žemės Teisėjas, nesielgs teisingai?” (Pr 18:25)

Gailėjosi sunaikinimui skirtų nedorėlių ir pranašas Ezechielis:

Jiems žudant, aš buvau paliktas vienas. Parpuolęs ant veido, šaukiau: „Ai, Viešpatie DIEVE! Nejaugi tu, išliedamas savo pyktį ant Jeruzalės, sunaikinsi visą Izraelio likutį?“ (Hab 9:8)

Pačiam Nojui grėsmingai kylantys tvano vandenys galėjo kelti stingdančią baimę. Gailestingas Dievas neleidžia Nojui matyti nei grėsmingų vandens, nei žmonių žūties. Nojus ir jo artimieji turėjo būti arkoje kaip kalėjime. Arka neturėjo valdymo priemonių – vairo, burių ir kitų tam skirtų dalykų, kad žmogus galėtų bandyti grumtis su neramiais vandenimis. Nojus ir jo artimieji sėdėjo arkos viduje ir nematė nieko, kas aplinkui, negalėjo orientuotis net pagal dangaus šviesulius. Net gerą valdymo įrangą turinčiuose laivuose jūreiviai išsigąsta, praranda viltį, kai susiduria su grėsmingai įsiau drinusiais vandenimis.

Didis teisingo Nojaus tikėjimas - jis ir per jį teikiama Dievo malonė padėjo jam ir pastatyti arką, ir joje išgyventi ilgus mėnesius šiaip jau neįmanomomis sąlygomis:

Dėl tikėjimo gavęs apreiškimą apie tuo metu nematomus dalykus, Nojus su baime pasistatė arką savo šeimynai išgelbėti; tikėdamas jis pasmerkė pasaulį ir paveldėjo tikėjimo teisumą. (Žyd 11:7)

Pasaulį pasmerkė ne Nojus, o Dievas, lygindamas pasaulio žmones su šiuo teisiuoju žmogumi. Jie turėjo tas pačias galimybes, kaip ir Nojus, tačiau nėjo su juo tuo pačiu dorybių keliu.

Stebina tai, kaip Nojus galėjo išgyventi tarp žvėrių, kurių daugelis buvo plėšrūnai. Pirmas žmogus Adomas trurėjo galią valdyti gyvūnus. Ta galia sumenkėjo, žmogui pasirinkus nuodėmę. Tačiau Dievas rado kitą žmogų, kuris stengėsi savyje atkurti pirmojo žmogaus atvaizdą, buvo klusnus Dievui. Dievo malonės palaikomas teisinio žmogaus dorumas atkūrė jame ankstesnę valdžios galią, gyvūnai jam vėl pripažino savo paklusnumą. Gyvūnai, pamatę teisų žmogų, užmiršta savo plėšrumą, tampa paklusniais. Pavyzdžiui, įmestas į duobę su liūtais, Danielius tarp jų jautėsi taip, tarsi šalia jo būtų avys. Panašiai arkoje tarp žvėrių jautėsi ir Nojus. Dievas padaro lengva tai, kas sunku – tokia yra teisiųjų žmonių taisyklė. Taip ir tautų apaštalas Paulius vadino lengvais išbandymais kalėjimus, kasdienes pavojus, dažnus užpuldinėjimus, netektis ir kitus vargus ne todėl, kad jie tokie ir yra, o kad priežastis, dėl ko taip atsitikdavo, jį pastatydavo į tokią padėtį, kad jis nekreipdavo dėmesio į tai, kas įvykdavo:

O lengvas dabartinis mūsų vargas ruošia mums neapsakomą, visa pranokstančią amžinąją garbę. Mes gi nežiūrime to, kas regima, bet kas neregima, nes regimieji dalykai laikini, o neregimieji amžini. (2 Kor 4:17-18)

Amžinosios garbės viltis, sako Paulius, padeda mums lengvai pakelti dabartinius vargus. Galima sakyti, meilė Dievui atima jėgas iš nelaimių ir tikintieji net nejaučia jų sunkumo. Štai ką reiškia žodžiai “Viešpats jį uždarė iš lauko”.

Pr 7:17. Tvanas žemėje tęsėsi keturiasdešimt dienų. Vandenu daugėjo ir taip išskėlė arką, kad ji pakilo nuo žemės.

Tvinstančių vandenų iškelta arka plūduriavo juose be vairo, be burių. Dievas buvo šio plaukiojančio objekto vairininkas. Vienas jis stebėjo jo judėjimą ir situaciją, rūpinosi saugumu. Nojus visame kame atsidavė Dievo valiai ir ramiai gyveno arkoje, kaip kad rastūsi ant tvirtos žemės.

Jei dabarties laikais kokių dviejų valandų liūtis iššaukia baimę keliantį potvynį, tai kiek labiau bauginti žmones galėjo vis auganti keturiasdešimties dienų griauanti galia vandenu, nuolat gausinamų tiek iš dangaus skliauto, tiek ir iš žemės gelmių šaltinių. Tai tvano kuliminacija, kai „vandenų daugėjo”, ir tai yra visiška priešingybė to, kas slypi žodyje „laimino”.

Keturiasdešimt dienų – šventas skaičius, nuo kurio kažkas prasideda. Šis keturiasdešimties dienų vandenų tvinimas reiškia ne tiek tvaną, o labiau krikštą. Jis buvo krikštu, nes nusidėjėliuose sunaikino tai, kas negarbinga, o Nojuje išsaugojo teisumą.

Viešpats mums nustatė keturiasdešimties dienų pasninką, kad per tą laiką atsivėręs dangus mus drėkintų dangiška gailestingąja meile; kad gelbstintis lietus mums atneštų mūsų prašviesėjimą – mus nuplautų krikšto vandenimis; kad, kaip anais laikais, plūstatintys vandenys sunaikintų mumyse tai, kas nedora, nuodėminga, o dorybingąjį teisumą išsaugotų. Nes Viešpaties nuplovimu gelbėjamas teisumas ir naikinamas neteisumas.

Pr 7:18. Vandenys žemėje labai patvino ir padaugėjo, o arka plūduriavo ant vandenu.

Net ir nustojus lietai lyti vandenys tvino, o tai reiškia, jog jie ir toliau veržėsi iš žemės gelmėse esančių šaltinių. Dauguma komentatorių mano, jog požeminiai vandenys buvo pagrindinė materialinė tvano priežastis ir veikanti jėga.

Pr 7:19. Aukščiau ir aukščiau ant žemės kilo vandenys, kol visi aukščiausi kalnai visur po dangumi liko apsemti.

Iki XX amžiaus buvo suprantama, jog tvanas buvo pasaulinio masto. Tačiau vėliau atsirado komentatorių aiškinančių, jog jis buvęs tik vienoje konkrečioje vietoje. Šie komentatoriai atkreipia dėmesį į tai, jog Biblijoje yra daug vietų, kuomet žodžiais ‚visur po dangumi‘, ‚visa žemė‘, ‚visas pasaulis‘ ir panašiais į šiuos nusakoma kuri nors konkreti vieta, o ne kalbama apie visą planetą:

Iš tikrųjų visas pasaulis ėjo pas Juozapą į Egiptą pirkti grūdų, nes badas slėgė visą pasaulį. (Pr 41:57)

Visas pasaulis ieškojo Saliamono veido, norėdamas išgirsti išmintį, kurią Dievas buvo įdėjęs jam į širdį. (1 Kar 10:24)

Tokie komentatoriai aiškina, jog žodžiais ‚visur po dangumi‘ ir ‚visi aukščiausi kalnai‘ kalbama tik apie konkrečią vietą ir joje esančius kalnus, greičiausiai – pirmųjų žmonių apgyvendintą Tigro ir Eufrato upių baseiną, kuriame aukščiausias yra Ararato kalnas. Anot jų, Biblija Nojaus laikais buvusį tvaną vadina ‚pasauliniu‘, nes jis paskandino visą Pradžios knygos autoriui žinomą žmoniją, nes nėra pagrindo manyti, jog tas potvynis užliejo ir Afrikos, Amerikos bei Austrijos žemynus bei Grelaniją, kur žmonių buvo labai mažai, o jie nebuvo taip pasinėrę į nuodėmingą gyvenimą, kaip Mesopotamijos gyventojai.

Beje, Biblijoje yra daugybė vietų, kur žodžiai ‚visa žemė‘ neabejotinai ir reiškia ‚visa žemė‘:

Nes tavasis vyras – tavo Kūrėjas, – ‚Galybių VIEŠPATS‘ jo vardas. Tavasis Atpirkėjas – Izraelio Šventasis, – vadinasi jis ‚Dievas visos žemės‘. (Iz 54:5)

Tu sutrypsi daug tautų, paskirsi jų grobį VIEŠPAČIUI, jų turtus visos žemės Viešpačiui. (Mch 4:13)

Tuomet jis man paaiškino: ‚Tai yra du pateptieji, kurie tarnauja visos žemės Viešpačiui‘. (Zch 4:14)

Aš išvydau sosto ir keturių būtybių bei vyresniųjų viduryje Avinėlį. Jis buvo tarytum užmuštas ir turėjo septynis ragus ir septynias akis, kurios yra Dievo dvasios, siųstos į visą žemę. (Apr 5:6)

Jei žmogus imasi skaityti Bibliją be išankstinės nuomonės, jis natūraliai susidaro supratimą, jog potvynis buvo išplitęs visoje planetoje. Taip aiškino ir visi Bažnyčios tėvai, kurie rėmėsi tomis Biblijos eilutėmis, kurios aiškiai kalba apie visa planetą užtvindžiusį tvaną:

„Tikėk manimi, užliesiu tvanu – vandenimis – žemę po dangumi sunaikinti visiems mariesiems, turintiems gyvybės alsavimą. Visa, kas žemėje, pražus“. (Pr 6:17)

„Juk už septyneto dienų siūsiu žemėn lietu keturiasdešimt dienų bei keturiasdešimt naktų ir visus gyvūnus, kuriuos padariau, nušluosiu nuo žemės veido“. (Pr 7:4)

Jis nušlavė nuo žemės visus gyvūnus – ir žmones, ir gyvulius, ir roplius, ir padangių paukščius. Visi buvo nušluoti nuo žemės. Tik Nojus buvo paliktas ir tie, kurie buvo su juo arkoje. (Pr 7:23)

Kaip yra buvę Nojaus laikais, taip bus ir Žmogaus Sūnaus dienomis. Žmonės valgė, gėrė, vedė, tekėjo, kol atėjo diena, kai Nojus įlipo į laivą. Tuomet ištiko tvanas ir visus sunaikino. Šitaip bus ir tą dieną, kai apsireišk Žmogaus Sūnus. (Lk 17:26-27; 30)

Jei niekas negali išsigelbėti iš pasaulį apėmusio gaisro, niekas negalėjo išsigelbėti ir Nojaus laikos pirmojo pasaulio žūties katastrofoje.

Jis nepagailėjo senojo pasaulio, tik išsaugojo tiesos šauklį Nojų ir dar septynetą, kai siuntė bedievių pasauliui (graikų k. tekste - *kosmos*) tvaną. (2 Pt 2:5)

Šių žodžių niekaip negalima taikyti tik žmonėms apgyvendintam Eufrato slėniui.

Mat jiems, to norintiems, lieka paslėpta, kad nuo seno buvo dangūs ir žemė, iš vandens ir per vandenį sutvarkyta Dievo žodžiu. Todėl ir ano meto pasaulis žuvo, vandeniui aptvindytas. O dabartiniai dangūs ir žemė tuo pačiu žodžiu yra palaikomi ugniai, saugomi teismo ir bedievių žmonių žuvimo dienai. (2 Pt 3:5-7)

Skaitydami Bibliją atrandame apie trisdešimt vietų, kurios kalba apie tvano pasaulinį mąstą.

Jeigu nuo tvano būtų buvę galima išsigelbėti be arkos (pavyzdžiui, užlipus į neapsemtą kalną), tuomet mūsų informacijos laikais nėra būtinybės priklausyti Bažnyčiai (ją simbolizavo Nojaus arka). Iš anksto sužinoję apie grėšiančią kažkokią dalinę kataklizmą, galime pasinaudodami techninėmis priemonėmis išsigelbėti panirdami į vandens gelmes arba pakildami į kosmosą. Tačiau tokiu būdu nepavyktų išsigelbėti nuo visą pasaulį apimančios katastrofos:

Nors jie nužengtų į Šeolą, iš ten mano ranka juos paims, nors jie užliptų į dangų, iš ten juos nulaipinsiu. Nors jie slėptųsi ant Karmelio viršūnės, ten juos surasiu ir paimsiu. Nors jie slėptųsi nuo mano akių jūros dugne, ten paliepsiu slibinui, kad jiems įgeltų. (Am 9:2-3)

Yra ir kitos priežastys, dėl kurių modernistų požiūris į tvaną nepriimtinas. Viena jų – Dievo pažadas nebetvindyti visos žemės:

„Aš atsiminsiu savo sandorą, kuri yra tarp manęs ir jūsų bei visų marijų gyvūnų, ir vandens niekad daugiau netaps tvanu visiems mariesiems sunaikinti“. (Pr 9:15)

Jei Nojaus laikų tvano vandens buvo padengę tik kažkurios konkrečios vietos žemės paviršių, tai kiekvieno lokalaus potvynio metu Dievas pasirodytų esąs melagis. Aišku, kad taip manyti apie Viešpatį reiškia save pasatyti už išgelbėjimo ribų.

Pr 7:20. Penkiolika uolekčių aukščiau pritvino vandens virš apsemtų kalnų.

Biblija pasakoja apie vandens pakilimą ne dėl to, kad tik papasakoti į kokią aukštį jis pakilo, o kad primintų, jog visi, kas gyva, buvo sunaikinta kartu su žmonėmis.

Apsemti kalnai buvo skirtingo aukščio. Tačiau pritvino vandens iki tokio lygio, kad penkiolika uolekčių nugrimzdusi žemiau vandens paviršiaus arkos apatinė dalis plaukiodama nekliudytų net ir aukščiausio užtvindyto kalno.

Pr 7:21-22. Ir visi mariejai, krutėję žemėje, žuvo – paukščiai, galvijai, žvėrys, visi gyvūnai, knibždantys žemėje, taip pat ir visi žmonės. Sausumoje visi, turėję gyvybės alsavimą nosimi, mirė.

Visi gyvūnai Dievo sukurti žmonėms, todėl kai šie turėjo žūti, su jais mirtis turėjo ištikti ir gyvūnus.

Visa, kas gyva, čia vadinama ta pačia eilės tvarka, kaip jie buvo sukurti. Tačiau kai kurie komentatoriai mano, jog tokia tvarka rikiuodamas žuvusius, Pradžios knygos autorius siekia parodyti ikitvaninių žmonių nupuolimo gylį. Vardindamas žuvusiuosius, žmones jis anuos pamini net po knibždančių žemėje gyvūnų. Tie žmonės buvo praradę širdyje Dvasios alsavimą, todėl neteko ir gyvybės alsavimo nosimi. Tvano lietaus pirmos keturiasdešimt dienų buvo paskutinė Dievo malonės dovana žūstantiems žmonėms. Tie, kurie panašiai kaip Ninevės gyventojai atsivertė iš nuodėmių, nors ir nebuvo išvaduoti iš mirties glėbio, tačiau vėliau buvo Jėzaus Kristaus išlaisvinti iš pragarų:

Kristus vieną kartą numirė už nuodėmes, teisusis už neteisiuosius, kad mus nuvestų pas Dievą, beje, kūnu numarintas, o Dvasia atgaivintas. Nužengęs žemyn, jis tąja Dvasia skelbė kalėjime esančioms dvasioms, kurios kadaise buvo neklusnios, kai Nojaus dienomis Dievo kantrybė laukė, bestatant arką, kuria nedaugelis, tai yra aštuoni asmenys, buvo išgelbėti vandeniui. (1 Pt 3:18-20)

Neabejotina, jog kai kurie iš tų, kas žuvo tvano vandenyse, priėmė pragaruose jiems skelbusį Jėzų Kristų. O tie, kurie nenorėjo atsiversti, nes trukdė puikybė, Jėzaus Kristaus nepriėmė.

Pr 7:23. Jis nušlavė nuo žemės visus gyvūnus – ir žmones, ir gyvulius, ir roplius, ir padangių paukščius. Visi buvo nušluoti nuo žemės. Tik Nojus buvo paliktas ir tie, kurie buvo su juo arkoje.

Tie, kurie vaduojasi iš nuodėmių vandens, tikėjimo ir medžio (arkos, kryžiaus) pagalba išvengia Dievo teismo.

Bausdamas žmones Dievas jais rūpinasi. Tvanas, kaip ir pirmųjų žmonių išvarymas iš rojaus, buvo naudingas ne tik baudžiamiesiems, bet ir būsimų kartų žmonėms. Mat kai žmogus daro nuodėmes nevaržomas bausmės, piktnaudžiaudamas neribojama laisve, jis vis giliau krenta į sugedimo bedugnę.

Pr 7:24. Vandenis aptvindę žemę laikėsi šimtą penkiasdešimt dienų.

Dievo malonė padėjo Nojui nepulti dvasiškai matant tiek daug dienų tvano pasėkmes. Ji (viltis) mums yra tarsi saugus ir tvirtas sielos inkaras. (Žyd 6:19)